

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Відокремлений структурний підрозділ

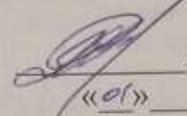
**«Любешівський технічний фаховий коледж Луцького національного технічного
університету»**

*Випускна циклова (методична) комісія педагогічних працівників механізаторського
профілю, агроінженерії, автомобільного транспорту*

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор

Анатолій Хомич

«01» 09 2023р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

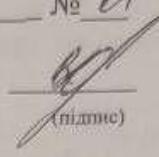
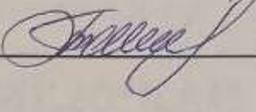
ОСНОВИ КЕРУВАННЯ АВТОМОБІЛЕМ І БЕЗПЕКА ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	208 Агроінженерія
Освітньо-професійна програма	Агроінженерія

Розробник:

Оласюк Ярослав Віталійович, викладач коледжу

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ

Розглянуто та схвалено на засіданні робочої проєктної групи (РПГ) освітньо-професійної програми «Агроінженерія»	Протокол від <u>01.08.23</u> № <u>01</u> Голова РПГ (підпис) <u>Оласюк Я.В.</u> (прізвище, ініціали)
Розглянуто та схвалено на засіданні випускної циклової (методичної) комісії педагогічних працівників МП, агроінженерії, автомобільного транспорту	Протокол від <u>01.09.2023</u> № <u>01</u> Голова ВЦ(М)К (підпис) <u>Оласюк Я.В.</u> (прізвище, ініціали)
Розглянуто і схвалено на засіданні методичної ради коледжу	Протокол від <u>01.09.2023</u> № <u>01</u> Голова МР Герасимик – Чернова Т.П.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Основи керування автомобілем і безпека дорожнього руху
Розробник(и)	Оласюк Ярослав Віталійович, викладач вищої категорії E-mail: yaroslav.olasyuk@googlemail.com https://sites.google.com/view/olasyuk
Семестр вивчення навчальної дисципліни	<u>III курс (1-й семестр)</u>
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 3 кредити ЄКТС; лекції: 28 год. практичні заняття: 20 год. самостійна робота: 42 год. Форма контролю – залік.
Мова(и) викладання	Українською мовою
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна за освітньо-професійною програмою
Передумови для вивчення дисципліни	Необхідні знання з: «Вищої математики», «Фізика»
Додаткові умови	Одночасно мають бути вивчені (забезпечені): «Правила дорожнього руху», «Трактори і автомобілі».
Обмеження	Обмеження відсутні
3. Мета та завдання навчальної дисципліни	
<p>Мета вивчення навчальної дисципліни “ Основи керування автомобілем та безпека дорожнього руху ” полягає в формуванні знань, вміння діяти та формування творчих здібностей, пов'язаних, із забезпеченням засвоєння студентами циклу дисциплін практичної та професійної підготовки, та із загальною необхідністю й потребою спеціалістів у знанні о керуванні автомобілем, умов психофізичної праці водія, типових операціях при експлуатації автомобіля в галузях народного господарства, вирішення інженерних задач в майбутній професійній діяльності.</p> <p>Завданням навчальної дисципліни є формування знань фахового молодшого бакалавра відповідно до вимог освітньо-професійної програми, освітньо-кваліфікаційної характеристики та вимог сучасного виробництва до його професійних умінь та здатностей з технічних дисциплін.</p>	
4. Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач в результаті вивчення дисципліни	
ФК 15. Базові знання правил дорожнього руху, основ керування та безпеки дорожнього руху.	
5. Програмні результати навчання	
ПРН10. Забезпечувати справність обладнання відповідно до вимог стандартів, що стосуються безпеки дорожнього руху, та виконувати вимоги правил дорожнього руху та правил	

перевезення вантажу.

6. Вимоги до знань і вмінь

У результаті вивчення даного курсу студенти повинні:

знати:

- Систему суспільних відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху;
- Закономірності руху транспортних засобів в залежності від їх конструктивних параметрів та стану, дорожніх умов, психофізіологічних якостей водіїв,
- Основні напрямки та методи забезпечення безпеки дорожнього руху та зменшення забруднення навколишнього середовища;
- Вимоги до організації транспортного процесу з метою забезпечення безпеки руху та охорони навколишнього середовища.

вміти:

- Оцінювати відповідність існуючих техніко-економічних параметрів доріг та вулиць вимогам норм та стандартів;
- Оцінювати вплив дорожніх умов на економічні та екологічні показники транспортних потоків;

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основи безпечного керування.

Органи керування.

Робоче місце водія. Основні органи керування, їх розміщення. Правильна посадка водія. Регулювання сидіння, дзеркал заднього виду. Запуск, прогрівання і зупинка двигуна. Огляд і оцінка дорожніх обставин перед початком руху. Користування попереджувальними сигналами.

Послідовність дій органами керування на початку руху, при збільшенні швидкості, гальмуванні. Переключення передач у висхідному і низхідному порядку. Аналіз типових помилок водія під час зміни напрямку руху. Прийоми керування гальмовою системою. Службове й екстрене гальмування. Способи гальмування: повільне, різке, переривисте, ступінчасте.

Водіння в прямому напрямку. Зупинка на узбіччі дороги, біля стоп-лінії, дорожнього знака. Розворот.

Рух через габаритні ворота. Виконання правил під час проїзду регульованого і нерегульованого залізничного переїзду.

Керування у транспортному потоці.

Розміщення транспортного засобу на проїзній частині: визначення кількості смуг руху, вибір смуги руху, особливості руху по різним смугам. Вибір і витримування безпечної швидкості руху. Вибір безпечної дистанції та інтервалу між транспортними засобами. Вибір швидкості руху у потоці.

Керування транспортними засобами у місцях зупинок маршрутних транспортних засобів (автобусів, тролейбусів, трамваїв), при зустрічному роз'їзді, випередженні та обгоні.

Особливості проїзду через мости, естакади, шляхопроводи, транспортні розв'язки і під ними, в тунелях, через залізничні переїзди (регульовані і нерегульовані).

Оцінка і прогнозування дорожньо-транспортних ситуацій.

Аналіз типових дорожньо-транспортних пригод.

Керування на перехрестях та пішохідних переходах.

Проїзд перехресть.

Послідовність огляду доріг під час наближення до перехресть (включаючи і засоби регулювання руху). Керування транспортними засобами під час руху через регульовані перехрестя. Зона найбільшої безпеки. Вибір оптимальної траєкторії і швидкості під час проїзду перехресть у напрямку і на поворотом.

Проїзд пішохідних переходів.

Послідовність огляду доріг під час наближення до пішохідних переходів. Керування транспортними засобами під час руху через пішохідні переходи, повз місця великого скупчення пішоходів.

Особливості поведінки дітей, їх нездатність до правильної оцінки дорожніх ситуацій,

раптовість прийняття нелогічних рішень. Керування транспортними засобами в місцях можливого виходу на дорогу дітей (школи, дитячі майданчики, тощо).

Керування за складних дорожніх умов.

Керування в умовах бездоріжжя, на польових, лісових, колійних дорогах. Рух через канави, водні перешкоди. Керування на дорогах із зниженим коефіцієнтом зчеплення на початку руху, на поворотах, під час гальмування, виїзду на мокре чи засніжене узбіччя. Занесення. Причини, за яких виникають занесення. Дії водія під час заносу.

Дії водія під час відмови робочого гальма, відрив колеса. Дії водія під час загорання автомобіля, звалювання автомобіля у воду, улучення блискавки в автомобіль.

Вибір передачі під час руху на крутих підйомах і спусках без переключення передач на важкопрохідних ділянках доріг.

Керування за особливих умов.

Буксирування механічних транспортних засобів.

Водіння в умовах бездоріжжя і гірськими дорогами. Рух дорогами різного виду. Правила і прийоми подолання різноманітних перешкод.

Керування у темну пору доби і в умовах недостатньої видимості.

Причини, що викликають труднощі під час керування у темну пору доби і в умовах недостатньої видимості.

Керування під час руху на міських і замиських дорогах у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості, користування світловими приладами. Керування під час туману, снігопаду, рушання після навмисної і вимушеної зупинок або стоянок. Дія водія під час осліплення. Запобігання осліпленню.

Удосконалення майстерності водіння.

Розгляд рекомендацій щодо удосконалення водіння.

Тема 2. Безпека дорожнього руху

Експлуатаційні властивості транспортного засобу та його керуваність.

Поняття про конструктивну безпеку.

Швидкість і прискорення. Сили тяги.

Вплив конструкції та технічного стану шин на керуваність.

Дорожні умови та їх вплив на керуваність.

Класифікація автомобільних доріг. Основні елементи автомобільних доріг, та їх характеристика.

Покриття. Проїзна частина і узбіччя. Дороги в населених пунктів, поза населених пунктах, сільські дороги. Автомагістралі. Особливості доріг у горах.

Вплив дорожніх умов на водіння автомобіля.

Особливості руху в тумані й на дорогах.

Користування дорогами в осінньо-зимовий і весняний періоди.

Користування зимовими дорогами.

Дорожньо-транспортні пригоди.

Класифікація дорожньо-транспортних пригод та їх причини. Поняття про дорожньо-транспортну ситуацію та дорожньо-транспортну пригоду.

Особливості аварійності в містах, на дорогах поза населеними пунктами, в сільській місцевості.

Умови, які сприяють виникненню дорожньо-транспортних пригод. Стан транспортних засобів і стан дороги наявність регулювання дорожнього руху, та інші умови. Статистика дорожньо-транспортних пригод. Причини дорожньо-транспортних пригод залежно від пори року, днів тижня, часу доби, категорії доріг, видів транспортних засобів та інших факторів.

Заходи, що запобігають ДТП.

Умови попередження дорожньо-транспортних пригод.

Поняття про експертизу дорожньо-транспортних пригод.

Тема 3. Медичне забезпечення безпеки дорожнього руху Загальні положення.

Дорожньо-транспортний травматизм. Принципи організації медичної допомоги потерпілим.

Юридичні аспекти в питаннях надання медичної допомоги потерпілим. Медична аптечка для спорядження транспортних засобів.

Основи анатомії та фізіології людини.

Організм людини. Органи дихання, серцево-судинна система, їх функції. Характеристика судин. Розміщення основних кровоносних судин, місця для притиснення артерій.

Пульс, його характеристика. Опорно-руховий апарат. М'язи і зв'язки.

Центральна нервова система.

Стан, небезпечний для життя людини.

Кровотеча, її види та ознаки. Ранова інфекція, асептика та антисептика.

Зупинка серця: причини, ознаки.

Отруєння чадним газом, його ознаки.

Перша долікарняна допомога людині у ДТП.

Загальні поняття про першу долікарняну допомогу особам, які потерпіли при дорожньо-транспортних пригодах.

Забиті місця, розтягнення зв'язок та вивихи: ознаки, ускладнення, перша допомога.

Переломи: види та ознаки, ускладнення при переломах. Правила накладання шин.

Травма грудей і живота: види та ознаки. Пневмоторакс. Перша допомога. Особливості транспортування.

Зупинка дихання. Техніка і способи штучного відновлення дихання. Непритомність: ознаки, перша допомога. Отруєння газами, етиловим бензином, антифризом.

Послідовність у поданні допомоги потерпілим у ДТП.

Визначення і термінове припинення дії травмуючого фактора, вивільнення потерпілого із транспортного засобу. Надання першої допомоги.

Правила і засоби перенесення потерпілого. Правила і способи транспортування потерпілого різними видами транспортних засобів.

Дія алкоголю та наркотиків на працездатність водія.

Небезпечні наслідки вживання алкоголю, наркотиків і ліків, що негативно впливають на стан людини і зниження швидкості реакції, послаблення уваги, погіршення зорового відчуття, сонливість, невідворотні зміни в організмі.

8. Тематичне планування навчальної дисципліни (структура дисципліни)

Назва розділу і теми	всього
Тема 1: Основи безпечного керування Основні органи керування, їх розміщення та користування.	5
Керування автомобілем в обмежених проїздах.	3
Керування автомобілем у транспортному потоці.	3
Керування автомобілем за складних дорожніх умов	3
Керування автомобілем на перехресті та пішохідних переходах.	6
Керування автомобілем за особливих умов (в темну пору доби та за умов недостатньої видимості).	4
Удосконалення майстерності водіння.	4
Тема 2: Безпека дорожнього руху Психофізіологічні якості водія.	2
Експлуатаційні властивості автомобіля.	2
Керування автомобілем.	3
Стійкість автомобіля	3
Гальмування.	2
Дорожні умови та їх вплив на керування автомобілем. Класифікація доріг. Основні елементи доріг.	4
Дорожньо – транспортні пригоди.	8
Тема 3: Медичне забезпечення безпеки дорожнього руху. Загальні положення. Основи анатомії та фізіології людини.	3
Стан, небезпечний для життя. Дія алкоголю та наркотичних препаратів.	5
Перша долікарська допомога людині при ДТП. Послідовність дій.	8
Тема 4: Основи автотранспортного права. Основні нормативні акти про працю. Право власності на транспортні засоби.	3
Правила перевезення вантажів. Положення про порядок видачі посвідчення водія.	3
Положення про проходження технічного огляду.	5
Адміністративна відповідальність. Закон про поліцію України.	5
Дисциплінарна відповідальність. Кримінальна відповідальність.	3
Охорона навколишнього середовища.	3
Всього:	90

Критерії оцінки знань, умінь і навичок студентів

Контроль навчальної роботи здобувачів освіти і оцінювання здійснюються за 4-бальною(традиційною) шкалою:

Оцінка	Критерії оцінки
«2»	З допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу та виконує зі значними труднощами окремі елементи практичних завдань. Під час відповіді і при виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок.
«3»	Без достатнього розуміння відтворює основний навчальний матеріал та виконує практичні завдання з епізодичною допомогою викладача. З помилками дає визначення основних понять. Може частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки. Користується окремими видами технічної і конструктивно-технологічної документації. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається помилок. Які може частково виправити.
«4»	Володіє основним навчальним матеріалом в усній, письмовій і графічній формах та застосовує його при виконанні практичних завдань як в типових, так і в дещо ускладнених умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і систематизує інформацію та робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, логічна і достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання з типовим алгоритмом з консультацією викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити.
«5»	Володіє системними знаннями навчального матеріалу та ефективно їх застосовує для виконання практичних завдань, що передбачені навчальною програмою. Відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Бездоганно виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.

Рекомендована література

1. Безсмертний В.О. та ін. Основні керування автомобілем і безпека руху. – К.: Вища школа. 1996-202с.
2. Фоменко О. Я. та ін. Підручник водія .- К. : «Сигнал», 2020.-286 с.
3. Правила дорожнього руху України. – Харків: НВП «Світлофор», 2021-96 с.
4. Екзаменаційні білети. - Харків: НВП «Світлофор», 2021р.
5. Vodiy.ua 2.
6. Gsc.ua